

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV KATOL DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJENI SLOVENSKI LIST V DRUŽINI DRŽAV AMERIŠKIH.

STEV. (No.) 52.

CHICAGO, ILL., SREDA, 17. MARCA — WEDNESDAY, MARCH 17, 1926.

LETNIK XXXV.

Sporazuma še ni v Ženevi. - Velika železniška nesreča

IZLETNIŠKI VLAK JE SKOČIL S TIRA IN PADEL PREKO 190 ČEVLJEV VISOKEGA NASIPA; POLEG MRTVIH JE TUDI VELIKO ŠTEVILO RANJENIH.

San Jose, Costa Rica. — Sem-kaj je prišlo poročilo o veliki železniški nesreči, ki se je dogodila med postajama Alajuela in Cartago. Vlak, ki je imel šest vozov je skočil s tira in padel preko nasipa 190 čevljev globoko. Prvo poročilo, ki je bilo poslano v Boston, Mass., je glasilo, da je okrog 300 oseb mrtvih in veliko število ranjenih. Po zadnjih vesteh pa pomemamo, da je mrtvih 248 oseb in 93 ranjenih. Vlak je vozil izletnike.

Predsednik Tropical Radio Telegraph kompanije, Douglas A. Henshee, je takoj brzojavil v Port Limon po zdravniško pomoč in strežnico. Nesreča se je zgodila v nedeljo zjutraj. Trije vozovi so bili razdejani. Eden je padel v Varilla reko, iz katerega se ni nihče rešil.

Kakor pravi poročilo, se je nesreča zgodila, ker so bili preveč natičeni vozovi. Potniki so bili največ farmarji in delavci. Peljali so se na izlet v Cartago, kjer so hoteli imeti veselico, katere čisti dobiček je bil namenjen za dom starčev, ki so dela nezmožni. Cele družine so skupaj našle smrt. Cel dan so bili zdravniki in drugi zaposleni z ranjenci in drugim reševalnim delom. Na železnici ljudje je prišlo na mesto nesreče in so vsak po svoji močisti nudili pomoč. Rakve za nesrečneže so kar v železniški delavnici v naglici skupaj zbirali.

Rdeči križ si je takoj nadel nalogo, da je skrbel za preskrbo ranjenih in nabiral sklad za zdravilo, katerih reditelji so našli žalostno smrt. Predsednik republike je določil tri dni za žalovanje.

Organizator izleta, profesor Francisco Alizag, je tudi med mrtvih. Strojnik in sprevodnik vlaka sta ubita. Nesreča se je dogodila pet in pol milje od mesta San Jones.

NEMCI NE LJUBIJO VEČ VIJEMA.

Berlin, Nemčija. — Osem milijonov Nemcev je glasovalo, da se ne sme vrniti imetje, ki je bilo preje last cesarske rodine, bivšemu cesarju Viljemu in princem. Samo v Berlinu je bilo 2.000.000 glasov proti vrnitvi. Ni pa še glasovanje povsed končano in ko bo zaključeno, se pričakuje, da bo najmanj 10.000.000 glasov proti vrnitvi. Viljem nemškemu ljudstvu, katero se zaveda, da bi z vrnitvijo največ dobička od svetovnega vojne.

New York, N. Y. — Edwin Tuggles, star 57 let, prelijak, ki je imel velika posestva v Huntingdon, L. I. je na naglo umrl ko so ga detektivi zasledovali glede nekega čeka v vrednosti \$2500, kateri je bil ponarejen.

32 MESECEV JEČE ZA DVOJNI UMOR JE KAZEN NA RUSKEM.

Moskva, Rusija. — Pri tukajšnjem sodišču je bil obsojen na 32 mesecev ječe Uri Stopin, star 17 let, ker je z utežjo od tehtnice udaril po glavi 70 letnega moža, da je na mestu umrl, nato pa z istim predmetom tudi ubil ženo starčka in ukradel denarja v znesku \$10.00.

KRŠITELJI PROHIBICIJE POD KLJUČOM.

Na sled so prišli veliki družbi, ki je mesečno naredila in prodala do milijon galon žganja. — Več krivcev aretiranih.

Cleveland, Ohio. — Tukaj so aretirali pet Chikažanov, ki so obdolženi kršenja prohibicijske postave. Obtožnica se glasi, da so člani velike družbe, ki je napravila do en milijon galon žganja mesečno, katerega je tudi sproti prodala.

Poleg aretiranih imajo zaporna povelja tudi že za 107 drugih oseb, ki pa so raztreseni po vseh večjih mesta Unije. Med temi so nekateri milijonarji, prodajalci zemljišč, železniški uslužbenci, skladiščarji in tudi državni uslužbenci.

Stiri tedne je vzel vladnim agentom, da so dovršili preiskavo, ki je prinesla goraj navedeni rezultat. Že pred tem je bilo aretiranih 74 oseb, od katerih je bilo 69 obsojenih.

MORILCI MATTEOTTIJA, PRED SODIŠČEM.

Chieti, Italija. — V terek se je tukaj začelo z obravnavo onih, ki so obdolženi umora socialističnega poslanca Matteottija. Med obtoženci je tudi Amerigo Dumini, katerega mati je Amerikanka, Mrs. Jessie Wilson iz St. Louisa. Matteotti je bil milijonar in nekoč vodja italijanskega parlamenta. Zastopal je socialistično stranko.

Umor Matteottija je bil izvršen po naročilu italijanskega premierja Mussolinija. Tako se je splošno trdilo po Italiji takoj, ko se je našlo truplo poslanca. Takrat se je tudi imenovalo več uglednih voditeljev fašizma, da so zapleteni v ta umor, ker je bil Matteotti velik nasprotnik fašizma.

Obtoženci ne bodo sojeni kot morilci, ker se je dognalo, kakor pravi poročilo, da niso nameravali poslanca ubiti. Kazen za tak zločin je le od štiri do osem let ječe. Da pa bo kazni za krivce milostna, se lahko po temu sodi, ker bo glavnega krivca zagovarjal glavni fašistovski tajnik Farinacci, ki je intimni prijatelj Mussolinija. Obravnava se je vršila tukaj radi tega, ker so se bali, da bi ne prišlo do kakih nerednosti, ako bi se vršila v Rimu, kjer je veliko članov opozicije fašistovskemu režimu.

Vdova po Matteottiju je naročila svojima advokatom, naj umaknjeta tožbo. Cesare Rossi, kateri je bil

OBOGATELI V MONTE CARLO.

Slika nam predstavlja Miss Claras in Miss Pearl Weiss, ki sta se vrnili v New York iz Evrope, kjer ju je doletela velika sreča. Začeli sta igrati v Monte Carlo s petimi dolarji, kolo sreče se je pa tako zasukalo, da sta imeli, ko sta se naveličali igrati, \$300.000 priigranega denarja.

KRIŽEM SVETA.

Havana, Kuba. — Banditi so ugrabili premožnega lastnika plantaže, Col. Enrique Pino, iz Central Stewart in ga odvedli v skrivališče. Za odkupnino so zahtevali \$50.000, katero so tudi dobili, nakar so Pinota izpustili.

Chicago, Ill. — Mrs. Montgomery Ward je podarila Northwestern university \$4.000.000. To je že drugo večje darilo, s katerim je omenjena dobrotnica obdarovala univerzo.

Norfolk, Va. — 75 milj od obrežja Currituck v North Caroline, se je nahajala v mučenem položaju jahta nekega bogataša iz Chicago. Bil je hud vihar in sneg je silno padal. Na pomoč so šli z obrežnim čolnom Mascoutin, kateri je jahto pripeljal na varno.

New York, N. Y. — Na 150 West 59. cesti bodo gradili kine igralci, "Cinema Club of America, Inc." 20 nadstropno poslopje, ki bo glavni stan kine igralcev. V poslopju bo tudi hotel in klubove sobe. Poslopje bo stala \$5.000.000, Cinema klub šteje 5000 članov.

Baltimore, Md. — Mrs. Edna May Wright je bila obdolžena, da je svojega pet letnega sinčka tako pretepla, da je revček za poškodbami umrl. Porotniki so se posvetovali 6 ur, obsojena je bila v ječo od enega do deset let.

17 SMRTNIH SLUČAJEV RADI INFLUENCE V MESTU CHICAGO.

Chicago, Ill. — Poleg influence je tudi veliko oseb obolelo za pljučnico. V ponedeljek je bilo poročano, da je umrlo v kratkem času v mestu 17 oseb radi influence in dve sta podlegli pljučnici. V splošnem je znamenje, da bolezen ponehujše. Število novih slučajev je vedno manjše.

SMRTNA NESREČA V ZVEZNEM POSLOPJU.

Uslužbenka pri davčnem uradu v zveznem posloppju je v temi padla iz petega nadstropja in bila na mestu mrtva.

Chicago, Ill. — Miss Alice Morelli, stara 20 let, je bila zaposlena pri davčnem uradu v oddelku za vplačevanje dohodninskega davka, kjer je bil zadnje dni velik naval. Utrujena in od duševnega dela oslabljena, je zvečer šla s svojo prijateljico iz pisarne. Ko je bila na vrhu stopnic, se ji je v glavi zavrtelo, hotela se je oprijeti za ograjo, ki pa je nizka, zavpila je in padla preko ograje. V bližini se je nahajal neki zdravnik, ki je bil takoj na mestu, neki policist je naglo šel po duhovnika, a bilo je vse že prepozno, nesrečnica je bila mrtva.

Takoj se je nabralo veliko ljudi okrog nesrečnice, duhovnik je poleg trupla kleče molil. Miss Morelli je bila zelo priljubljena pri sosluzbenkih, katere niso mogle z delom nadaljevati, tako so bile pretresene od nagle smrti prijateljice.

Mati nesrečne mladenke je bila že dalje časa pri slabem zdravju. Duhovnik, ki je bil poklican k nesrečni mladenki, je šel k materi in ji v tolažilnih besedah povedal o tragediji, kar pa je mater tako pretreslo, da so morali takoj poklicati zdravnika. Je pa še neki drugi, ki žaluje za nesrečno Alice — zaročenec Vincenc Connaje, s katerim bi se bila imela poročiti, že meseca junija.

JAPONSKI KABINET V POSVETOVANJU GLEDE DOGODKA V TAKU.

Tokyo, Japonsko. — V ponedeljek popoldan se je sestel japonski kabinet in razpravljaj kaj je za storiti glede napad iz kitajskih trdnjav na japonske bojne ladje, pri čemer so bili ranjeni trije japonski vojniki. Vlada je naklonjena najbolj takemu odgovoru, ki bi ne izzval posledic. Zadolvoljna je z odgovorom Kitajske, da se je streljal pomotoma. Zahteva le odškodnino za ranjence in kar so druge škode napravili s streljanjem.

Chicago, Ill. — Zadnje čase je bilo mnogo velikih požarov v mestu. V soboto po noči je gorelo na 850 S. Canal cesti sedem nadstropno poslopje. Škoda je cenjena na \$200.000. 50 gasilskih stotinj se je vdeležilo gašenja.

Iz Jugoslavije

KAKŠEN JE POLOŽAJ SLOVENSKIH IZSELJENCEV V FRANCIJU, KAMOR SE JIH JE VELIKO IZSELILLO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Slovinci na Francoskem.

Pred več desetletji se je začelo izseljevanje iz Slovenije v večjem obsegu. Takrat in še dolgo časa je veljala Amerika kot najbolj zaželjen cilj. Ko pa je Amerika zaprla svoja vrata, so si iskale delavne roke Ameriko drugod. Pred tremi leti se je zdelo, da so jo našle — v Franciji. Prvo leto so od tu — namreč iz severne Francije, v južni je bilo slabo — prihajala zelo velika množica Slovinci. Ali vsled notranjih političnih homatij, kakor tudi vsled raznih akcij izven Francije, je začel frank padati in Francija je kmalu izgubila sijaj objubljenega dežele, kjer bi se dalo poceni živeti in veliko zaslužiti. Kako pa je danes? Kdor zna živeti redno, se vedno lahko toliko zasluži, da mu ni treba stradati, četudi ima večjo družino. Prihraniti pa ni mogoče, razen ako hoče kdo pristradati, res pristradati v pravem pomenu besede. Sicer nismo našli tega, kar smo po objubah pričakovali in kakor je dejansko kazalo izpočetka, toda ko slišimo, kako Trboveljska družba odpušča delavce in kako slabe razmere so tam došli v Jugoslaviji, smo pa vkljub vsemu veseli, da smo tu. Vsaj imamo mir in smo brez strahu, da nas danes ali jutri postavijo na cesto.

in je končno v strašnih mukah zgorel.

Tragedija brezposelne devojke.

V Zagrebu se je zastrupila 19letna sobarica Milorada Vakarov iz Velikega Bečkereka. Bila je delj časa brez posla ter je v skrajni obupanosti izpila večjo množico karbolne kisline. Od sveta se je poslovila lakonično. Napisala je na listek tele pretresljive besede: "Ni mi žal življenja! Zelo sem nesrečna. Ne vprašajte po meni."

Nesreča na železnici.

Na lokalni železnici Grobelno-Rogatec je 24. m. m. ob 21. uri povozil vlak v bližini Tekavečeva 20letnega kmečkega fanta Avgusta Šrimp, doma iz Tržišča pri Rogški Slatini. Težko poškodovanega so spravili v celjsko bolnico, kjer so mu odvzeli celo desno nogo, levo pa nad kolonom. Njegovo stanje je opasno.

Prefrigan brivec.

Fr. Šuštar, po poklicu brivec, doma iz Litije, je v Mariboru predsedel ravno neko malo kazeno. Ko se je vozil proti Celju, se je seznanil z nekim nemškim potnikom. Ko sta v Celju izstopila, je Nema pregovoril, da sta oddala prtijago v garderobo, sama pa šla prenočit v čakalnico. Šuštar se je od tam zmuznil in je vzel potniku težki kovček ter mahnil z njim proti Petrovcam. V Levcu pa ga je policija že dohitela. Odvedla ga je v zapor, kovček pa vrnila lastniku.

Gozdni požar.

V sredo, dne 17. m. m. okrog 3. je pričel goret neki gozd v Zagradu. Ogenj pa so kmalu pogasili, da ni napravil večje škode.

Denarne pošiljatve.

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:	Skupno s poštino:
500 — Din.	\$ 9.59
1.000 — Din.	\$ 18.75
2.500 — Din.	\$ 46.73
5.000 — Din.	\$ 93.00
10.000 — Din.	\$ 185.00
100 — Lir.	\$ 4.70
200 — Lir.	\$ 9.05
500 — Lir.	\$ 21.75
1.000 — Lir.	\$ 42.25

Pri pošiljtvah nad 10.000 Din. ali nad 2000 lir poseben popust.

Ker se cena denarja četokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POSTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
455 W. 42nd St., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1892.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in dnevo na praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

The first and the oldest Slovenian newspaper in America.
Established 1892.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO
Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.

Naročnina		Subscriptions	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo	6.00	Chicago, Canada and Europe	6.00
Za celo leto	8.00	For one year	8.00
Za pol leta	4.00	For half a year	4.00

DOPIS: Važnega pomena za hitro objavo morajo biti dopisani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisov se ne odziva.

POZOR: Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class Matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Še nekaj o "delavskih prijateljih."

Ze zadnjic smo povedali v par člankih, da delovno ljudstvo ne sme verjeti vsakemu političnemu ali kakemu kruhoborske- nu klativitezu, ki se pojavi med njimi. Taki klativitezi imajo z medom namazane usta in fraziranje na vse mogoče načine, da delovno ljudstvo preslepe in zapeljajo. Kadar pa delovno ljudstvo potrebuje resnične pomoči, tedaj navadno take "delavske prijatelje" vzame noč in jih nikjer tedaj ni, ko bi delovno ljudstvo potrebovalo dejanske pomoči.

Voditelji slovenskih socialistov in komunistov v Ameriki že spadajo v to kategorijo "delavskih prijateljev." Je vse zastoj, naj bo to kakemu zatelebanemu "uredniku" Proletarca ali kakega drugega socialističnega slovenskega lista po volji ali ne, mi bomo poklicali na pričo v tem članku preteklost in ta nam bo pričala in pokazala, da so naše trditve resnične.

Slovenski delavci se gotovo spominjajo, ko je prišel pred skoro 12 leti v Ameriko vodja slovenskih socialistov Kristan. Kako je rentail in govoril po naselbinah za socializem itd. vemo vsi, ki smo ga tuintam imeli priliko slišati. Zdaj pa pogledimo, ali je bil Kristan resnično tudi v sruč tak "delavski prijatelj" kot je bil na jeziku? To je najvažnejše vprašanje in nato hočemo dati odgovor.

Predno gremo dalje, naj povdarimo, da mi nimamo proti Kristanu kot osebi nič, ampak le proti njegovemu neiskrenemu prepričanju in njegovim neiskreni taktiki, s katero je igral v politiki svojo ulogo med slovenskimi delavci smo pa odločno proti. To bomo v naslednjih vrsticah tudi dokazali.

Kristan je leta 1914 prevzel uredništvo Proletarca. Pisal in govoril je za socializem, da se je kar kadilo. V resnici on je s svojim nastopom in umom dal novega življenja socializmu slovenskih delavcev v Ameriki. To se ne da utajiti. Znane rdeče "ajzenponarje" ala Zavrtnik, Zajček in drugi so se od njega v tem oziru nekaj naučili. Vendar kljub temu so ostali navadni politični prilikavci in duševne ničle, ki odkar jih je Kristan pustil na cedilu in odšel v stari kraj za boljšim kruhom in službo ne morejo nikamor in so vedno na tleh. Proletarec že nad 20 let živi v njegovi sedanjosti "uredniki," ki so navadni šuštarji in nespodobni za tak poklic ga ne morejo dvigniti pokoncu, kljub temu da se trudijo na vse načine. To zato ker so nespodobni. Ko bi ne bilo neprestanega beračenja in jednote bi že davno bilo konec žalostne kariere slovenskih socialistov, ki si laste naslov "delavskih prijateljev."

In Kristan! Slovenski delavci v Ameriki, t. j. ta "napredni" so ga imeli za svojega misija. In vendar, kako jih je potegnil v tem oziru za nos. Nabralo se je z dobro zamišljeno agitacijo precej tisočakov v milijonski fond, iz katerega se je potem podprlo socialistični tisk v Jugoslaviji, nekaj se je dalo v podporo Proletarcu, nekaj se pa še drži menda kot pravijo za ta veliko silo in krizo za "delavski list" slovenskih socialistov v Ameriki.

Kristan je po vojni, ko ni bilo več nevarnosti pobasal svoja sila in odšel v Jugoslavijo. Mislili smo, da bo mož ostal zvest prepričanju delovnega ljudstva. Pa kako smo se motili. Mesto, da bi se postavil na čelo delovnemu ljudstvu je šel v Beograd se kavalirsko poklonil in dobil svojo saržo, katero je iskal. Danes je vladni komisar in se lepo v fraku giblje, kakor se mu poljubi. Tako je naredil tudi njegov rodní brat Anton, ki je danes kot pravijo večkratni milijonar v Jugoslaviji. Tako so se izkazali Kristani za "delavske prijatelje!"

In naši rdeči "ajzenponarji" skušajo hoditi isto pot. Pred delavci se hlinijo, kakor lisca krokarja, ki je držal kos sira na veji. Ko so pa kje sami se pa v pest smejejo in šepetajo, čes, dokler bomo imeli take le bomo lahko gospoda "špilali" na račun trditve, da smo "delavski prijatelji." Voditelji slovenskih socialistov je treba poznati! Vsi so Kristanove šole, in kakor je on na cedilu pustil slovenske delavce, tako bi jih lawndalski "ajzenponarji," samo če bi se jim nudila prilika in če bi bile te ničle za kako drugo pošteno delo zmožne!

Na medvedovo kožo se lahko piše! Predstavljati se za "delavske prijatelje" je lahka stvar, dokler delavstvo celo plačuje. Druga stvar pa je za delavstvo kaj narediti, kadar je delavstvo v potrebi. Tedaj delavstvo ne more narediti iz fraz, s katerim pitajo rdeči "ajzenponarji" slovenske delavce v Ameriki niti enega "sendviča." V takih preizkušnjah se še le delavstvu odpirajo oči, da spoznavajo kaj in kdo so tisti, ki se drugače vedno predstavljajo za "delavske prijatelje!" Tedaj šele spoznajo delavci, da so taki delavski prijatelji največji hinavci, ki iščejo v vsaki stvari le samega sebe, za delavca pa nimajo v takih slučajih časa ne volje, da bi pomagali dejansko trpečemu delavcu.

Slovenski socialisti vpijejo že nad 20 let in pitajo vsakogar, ki se jim pusti s svojimi rdečimi frazami. Pa imajo kaj za pokazati? Sklieujejo se na jednoto. A to je laž in zopet slepenje! Jednote niso ustanovili slovenski socialisti, pač pa slovenski delavci, ti pa v ogromni večini niso socialisti, ne komunisti! Slovenskih socialistov vseh skupaj je v Ameriki ni niti pol odstotka od vseh Slovencev v tej deželi. Pa vendar se neprestano trkajo na prsa naši lawndalski "ajzenponarji," čes "mi" smo ustanovili jednoto. Figo ste ustanovili vi! Kdo bi Vam sledil? Kar imate za seboj ste dobili po zvijačih, kot volkovi v ovčjih oblačilih. Na krnilo ste znali priti s politično zvijačo. Tudi tu ste imeli ovčja oblačila. Zdaj se držite na krnilu s pomočjo

organizirane diktature, ki ste je umetno razširili še na lokalna društva. V zvijačah ste moštari, a pomnite, da tudi pri tem vam bo kmalu odklenalo.

Vsi oni, ki smo ostali zvesti tradicijam in veri slovenskih očetov in mater to obojamo, kar vi počenjate s slovenskimi delavci, ki ste jih na spreten umetno organiziran način podjarmili pri organizaciji. Mi vemo, da to mora obojati tudi vsak drugi, ki ima le še količkaj poštenja neglede kakega prepričanja je.

Slovenskemu delovnemu ljudstvu pa ponovno predočujemo to vprašanje. Naj bo kdo kakeršnegakoli prepričanja hoče. Samo s svojo lastno pametjo misli in sodi, pa bo kmalu prišel do lastnega pravega zaključka, da lawndalski socialistični voditelji ne znajo drugega, kakor okrog sebe metati prazne fraze, so navadni kruhoborci, ki za slovenskega delavca niso še storili toliko dobrega kolikor je za nohtom črnega. Če so kje kaj storili, so to storili radi lastne koristi iz dobrega namena pa ne!

Pod krinko "delavskih prijateljev" se skrivajo, a njih glavni namen pa je odtrgati slovensko delovno ljudstvo proč od Kríža, proč od vere slovenskih očetov in mater. K temu mora pritrđiti vsak, kdor čita njih umazano neslovensko časopisje. Ako bi bili lawndalski rdeči "ajzenponarji" pravi delavski voditelji in prijatelji bi ne pisali samo proti veri, bi ne napadali samo katoličanov, kakor to dnevno delajo, ampak bi storili kaj koristnega za delavce, bi kadar bili delavci v potrebi za nje kaj storili; a zakaj tega ne store, ker taki delavski prijatelji v sruč niso, pač pa proti veri kličejo na boj, kakor da bo s tem, če koga od vere odtrga rešeno socialno vprašanje.

Taki "delavski prijatelji" so lawndalski rdeči duševni prilikavci, ki specializirajo samo v tem, kako bi ubogega slovenskega delavca še naprej vlekli za nos in ga po svoje izkoriščevali. O vsem tem bomo ob času še bolj obširno spregovorili.

RAZNE NOVICE IZ SO. CHICAGO.

Sv. Jurij v So. Chicago.

Dne 7. marca je nesreča zadela družino Joe Šalehar na 3507 E. 95th St. Mali 13 mesecev stari Viljem je zadobil hude opekline in je umrl vsled te posledice. Hudo prizadeti družini iztekamo svoje sožalje.

Družino Frank Šalehar na 9543 Ewing Ave. je pred kratkim obiskala darežljiva štokljica in je stariše obdarila z brhko deklico Jedert, Elizabeto. Živahna štokljica se je oglasila te dneve na 9731 Ave. N. pri družini Ksiazek in je družini poklonila čvrstega dečka, ki so ga krstili na ime Tomaž Gregor. Botra sta bila Mr. Fr. Paluh in Mrs. Katy Gradišar.

Pri hiši 9385 Ewing Ave., to je pri Mr. Louis Gornik, so imeli pred kratkim časom imeniten obisk. Kdo neki jih je obiskal? E, kdo drugi kot draga štokljica in njima je podarila krepko hčerko.

Pretečeni petek zvečer se je pripetila na 95th St. in Ave. M velika nesreča. Do mrtvega je bil od avto povožen Mr. Joe Kramarič. Pokopan je bil v Joliet.

So že pričeli s popravilom tukajšnjega župnišča. Delo se je izročilo domačim, faranu Mr. Markotu Kralj, bivajočemu na 99th St., So. Chicago. On svedoči, da bo z delom gotov do 15. maja.

Tukajšnje altarno društvo, oziroma skupščina krščanskih mater, se je zavzelo, da za velikonočne praznike kupi lep altarni prt za veliki altar, novi prt črez obhajilno mizo in šest obilk za strežnike pri sv. maši. Cerkev tako dobi zopet lep dar za praznike.

Zadnje nedeljo zvečer je bila lepa seja članov društva Najsv. Imena (H. N. S.). Seja je trajala dve uri in se je več važnih točk rešilo za prihodnost. Pri tej priliki je bil izvoljen novi odbor, ki sestoji iz sledečih članov:

- Predsednik: Mr. Fr. Juvančič.
- Podpredsednik: Mr. Louis Špan.
- Tajnik: Mr. Jernej Kosec.
- Blagajnik: Mr. Joe Gradišar.
- Maršal: Mr. Martin Golobč.
- Prvi delegat: Mr. John Progar.
- Drugi delegat: Mr. Rudy Primožič.
- Duhovni vođa: Rev. P. B. Winkler.

Poročevalce.

"AMER. SLOVENEK" JE NAJSTAREJŠI, A MORA POSTATI TUDI NAJVEČJI

pisal samo, da omenim, kako slep je oni, ki misli samo na svedo sveta. Nikomur ne odide konec in vest se oglasi prej ali pozneje, zato pa naj bi vsakdo imel v sruč zavest, da le v Bogu in veri je sreča stalna.

Tudi drugače se v New Yorku narod giblje za obstanek slovenskega zavedanja. — V Brooklynu se dela s polno paro za Slovenski Dom. Kakor vse kaže, se bo pričelo z delom še to spomlad. Dal Bog, da bi ta Dom prinesel sad združitve med rojaki, da bi vendar konečno bili bratsko zvezani. Le v združitvi je prava moč in bratsko sporazumljenje more pripeljati do vspeha.

Odhajajočemu gospodu župniku pa izrekamo presrečno zahvalo za trud in požrtvovalnost. Molitve naše Vas bodo spremljale na poti, po kateri Vas kliče Bog. Vi pa se nas spominjajte v molitvah, da ne bo sad Vašega dela omrzel, temveč prinesel pravo srečo in blagostanje med slovensko občino v New Yorku.

Pozdrav vsem požrtvovalnim delavcem lista in mnogo vspehov Vam želi Poročevalce.

ROJAK SE SMRTNO PONE-SREČIL V JOLIETU.

Joliet, Ill.

Cenjeno uredništvo Am. Slovenca:—Prosim Vas prostora za to pretresljivo vest iz naše naselbine. Dne 7. marca popolnoči je storil žalostno smrt naš obče znani in priljubljeni rojak Jerry Laurich, stanujoč na 201 Bridge St. Mož je trgoval z železniškimi tramovi, katere je izdeloval v gozdu pri Galesburghu, Ill., kjer je imel zaposlenih več delavcev in kjer je tudi sam preživel večino časa. Le ob nedeljah je prihajal domov k svoji družini in ob teh prilikah se je skupno z ženo, sinom in hčerjo redno udeleževal sv. maše.

Omenjeno noči se je vozil skozi Rockdale in vsled dežja in nagle ni opazil približajočega se vlaka, ki ga je na križišču Rock Island proge udaril s tako silo, da je njegov novi avto razbil na drobne kosce, njega samega pa zagnal 50 korakov daleč od proge. Tankaj je ležal kake tri ure, predno ga je našel čuvaj v blatu in snegu, vsega v ranah, črepinja razbita, jezik presekan, oko zmečkan, roka zlomljena. — Ako bi mož ne bil tako krepke narave, bi bil gotovo na mestu izdihnil, toda lahko rečemo, da ga ni med vsemi Slovenci v Jolietu rojaka, ki bi se mogel meriti s pokojnim, ki je bil visok nad 6 čevljev in tehtal gotovo okrog 275 funtov.

Prepeljali so ga v bolnišnico sv. Jožefa, kjer so ga očistili in obvezali, toda spregovoriti ni mogel več nobene besede. Maziljen je bil s sv. poslednjim oljem in prejel papežev blagoslov v navzočnosti svoje soproge in 18 let starega sina. Za par trenutkov je odprl oči, žena mu je podala požirek hladne vode, mu položila v roko blagoslovljeno svečo, in kmalu nato, ob 10. uri zvečer, je zaspal za vedno.

Pogrebniška Težak & Jenko sta monala naročiti krsto iz Chicago, ker so bile v Jolietu vse premajhne in šele v pondeljek zvečer so ga položili na mrtvaški oder v njegovi hiši, v katero se je vselil šele preteklega novejembra.

Šele po smrti se je prav videlo, kako priljubljen je bil pokojni Jerry. Blžnji in daljnji rojaki so ga prihajali kropiti, tako da je imel podnevi in ponoči polno obiskovalcev. Poleg številnih njegovih sorodnikov, kateri tvorijo večino ljudstva v naši fari, poleg prijateljev in znancev, sta se udeležila pogreba korporativno oba društva, h katerima je pripadal: Društvo sv. Družine, katerega ustanovnik je tudi bil, in tudi društvo sv. Treh Kraljev iz Rockdale, kjer je pokojnik svoječasno živel in vodil gostilniško obrt.

Sv. maša z leviti se je brala ob 9. uri v farni cerkvi sv. Jožefa, katera je bila popolnoma napolnjena ob tej priliki. Po končanem obredu so zapeli na koru žalostinko in velikanski sprevod je spremljal pokojnika na pokopališče sv. Jožefa.

Ranjki Laurich je bil star 40 let, rojen je bil v Loškem Potoku na Dolenjskem, v Jolietu je živel 25 let, kjer je svoje-

Slovenski javnosti v Ameriki v blagohotno vzevanje in ničvrednim ničlam v Pueblo v odgo-

Pueblo, Colo.

Zapadna metropola Slovenca; Pueblo, je že dokaj stara slovenska kolonija. Saj so bili prvi Slovenci naseljeni tukaj že leta 1880. In kakšni so bili ti prvi slovenski naseljenci? Odgovor je lahek. Bili so dobri, bogabojči katoliški sinovi in hčere, vredni potomci svojega katoliškega naroda. Leta 1894. so si z velikimi žrtvami postavili lično cerkev in šolo. Nebroj teh naših prvakov že davno krije tiha zemlja, toda od njih so ostali otroci potomci, ki so danes že mladi moške in žene, dika slovensko - hrvatske fars Marije Pomagaj, največje fare v Pueblo, Colo.

Kakor že gori označeno, fara Marije Pomagaj ima že od ustanovitve tudi svojo farno šolo. Da je šola priljubljena, priča nam to, da se je moralo vsako leto veliko otrok odsloviti, ker ni bilo dovolj prostora za vse. Potreba je bila čedalje večja in zanimanje čedalje močnejše za novo poslopje. L. 1921. po oni strašni povodnji v Pueblo, Colo., se nam je nudila prilika, da se kupi jako lepo posestvo. Na prodaj je bila tako zvana Eiler topilnica, katera se je nahajala v središču slov. naselbine. Torej, ker se je posestvo dopadlo faranom, so istega tudi kupili za namenom, da se tam postavi nova šola.

Takoj se je postavilo nov stavbinski odbor. Postavljeni so bili moške, katerim narod zaupa. Ti moške so šli takoj na delo, kakor tudi vsi ostali farani. Kajti takoj so skupaj zložili nad \$10,000 prostovoljnih darov za novo šolo. Z delom šole se je pričelo in lanskega leta meseca avgusta je bila šola slovesno blagoslovljena in meseca septembra izročena svojemu namenu za pouk in za krščansko vzgojo. Nova šola je zares krasna stavba, stala nas je nad \$50,000. Šola ima deset velikih sob. Poleg teh sob se na nahaja prostor še za štiri sobe, katere se bo pregradilo v služaju, da bo prostora primanjkovalo. Za sedaj se pa ta prostor rabi za različne cerkvene veselice in zabave. Da pa je mogoče veselice in zabave prav pošteno in dostojno voditi, se je v to svrhu postavilo poseben odbor 30 moš in mladeničev, članov naše fare, ki skrbijo, da se vsaka zabava dostojno in v najlepšem redu vrši. Zabave so bile prav dobro obiskane in tudi finančno so se prav lepo obnesle. Kajti v kratki dobi je veselični odbor izročil v blagajno fare Marije Pomagaj lepo svoto nad \$1000.

Torej, naša fara pod spretnim vodstvom našega častitega župnika Rev. Cyril Zupana najlepše napreduje. Slovensko ljudstvo ga pa v lepi slogi podpira in dela z njim roka v roki. In to pa seveda boli. Strašno boli naše takozvane naprednjake, odpadnike, zatajevalce VERE svojih očetov, učence Lenina in zagovornike komunizma in ruskih boljševikov. Teh ljudi je v Pueblo med Slovenci komaj bore 2 odst. Vsak pošten Slovenec v Pueblo jih ignorira ter sploh neče z njimi v dotiko priti. In kaj ti ljudje vedno pišejo v svojem lažnjivem časopisju. Slovenski narod zunaj Pueblo kar gotovo misli, da je vsa slovenska javnost v Pueblo pod rdečo marelo.

Oh koliko groznice so te ničle zlike na našo faro, našega veslespoštovanega častitega župnika, na spoštovane šolske se-

časno imel gostilno v prošle Slovenia Hall.

Bil je mirnega značaja, smiljen do bogih in do cerkve sv. Jožefa. Bil je tudi zvest ročnik in točen plačnik listu Amer. Slovenec in Ave. Markoršni so tudi vsi njegovi sorodniki z malo izjemo.

Blagi pokojnik in sobrat počivaj v miru in naj ti bo večna luč. Marko Bl.

stre in posamezne člane kolonije. Mi smo njihovo njihovo pisanje prezirali, povali smo jih in upali, da jim met vsaj enkrat sreča. Toda mesto tega postajajo čedalje bolj predrzni lažnjivci.

Čujte, kaj ti ljudje pišejo listu Prosveta z dne 17. 1. 1926. Pod rubriko Zarko pišejo sledeče:

"Bodočim ženinom nam nje! — Cenjeni mi žarko! Prosim posveti ob svojo zvečer v novo šolo na Eiler škem vrtu. To ti je darček! Pol ducata mladim spodov... odkod jih nisi nesreča, ničče ne ve... mladih punčar. Oh boy! Veš, kadar katena punčar zbolji, jo gospod pošlje v Chicago v pralnico za ali tri tedne, in vse je O. Fantje v Pueblo, odprite, kadar se boste ženili... Cerkevni mežnar Par Pueblo, Colo."

Tako. Cerkevni mežnar Zaradi nas in naše naselbine mi tem ničlam nikdar ne odvarjali. Kajti kaj takega pa so zmožni le ljudje, katerim propadla strast otemnila gane. Toda radi širše slovenske javnosti, ki je čitala gori omenjeno lažnjivo notico v listu sveta, pozivljamo namišljenega mežnarja I. naj pride v polnim imenom, ter naj pri kateri so ti mladi gospodje, kdo so one punčare, ki so poslani v pralnico v Chicago in 3. kdo je oni gospod, ki šilja punčare v pralnice v Chicago.

Pričakujemo od pisca, ako je zmožen nekaj napisati, da je tudi dovolj moža, da se je trditve tudi dokaže. In da delo ne bo zastoj ter da prej pride z dokazi na zató v to svrhu razpisuje šole in fare Marije Pomagaj Pueblo, Colo., \$1000 napisu, ako dokaže, da je kaj resnice v njegovem dopisu.

Slovenska kolonija v Pueblo, že od nekdanj slovi kot mešar la kristjanskega življa na svetu. Delo te naselbine je in stane odprta knjiga. Ljudje smo svoje in spoštujemo. Nikdar se pa nismo ozirali na razne fanatike in odpadnike v svoji strašni mržnji do kve, vere in vsega kar je krščanskega, drviyo z napadi na narod živina. Toda le delo narod vsa spoznava, da ste ničle, da ostanete nič in da kdar nič ne bodete. In ta pošteno slovenski narod se v studom od vas obnove vas prepušča vašim sodbam in Prosveti, katera vas učijo ko dostojnim čitvom, in naša njena šola tako daleč vpliva na vas, da so njeni članki evangeliji, potem lahko reče, da ste svojo vlogo doigrali ste jako lep spomenik postavili na polju izobrazbe gotovo delu slovenskega ljudstva v Ameriki.

Torej dopisovalec v Prosveti Pueblo, na dan in do svojevo trditve, za katero boste lično nagraden! Ali tega ne moreš storiti to ker ni resnica. Zato pa nešter na vni binavski lažnjiv zločinski obkrovalcev naravnostne slovenskega naroda. Listu Prosveta pa dobro pokloni. Saj je s tem zopet pokazal kaj ji je na tem, da oči in ono, kar je drugim ljudem to... Odbor slov. fare Marije Pomagaj v Pueblo, Colo.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR: Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo. Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR: Predsednik: Anton Jeršin, 322 W. Northern ave., Pueblo, Colo. 1. nadzornik: Joe Shustar, 2231 E. Northern ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR: Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah. 1. porotnik: Joe Ponikvar, 1011 E. 64th Street, Cleveland, O.

URADNO GLASILO: "Amerikanski Slovenec," 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj pošiljajo na glavne tajnike, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmorni angleškega jezika, da se ji priklonijo.

SLOVENCIM PRISTOJAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Naša jubilejna kampanja.

Pregovor pravi: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Kako resnično to besede! Kaj pomaga tožiti, ako si pa človek sam nede pomagati.

Tako, dragi Slovenci, je tudi z nami ameriški katoliški Slovenci. Naše organizacije, naša društva, naše časopise in vse druge ne bo uspelo, če ne bomo mi sami delali za njega.

"Amerikanski Slovenec" ima razpisano jubilejno kampanjo. Gre se, da se 35letnico praznujemo s tem, da se ta slovenski katoliški list razširi v celotno slovensko hišo v Ameriki.

Koliko dragi zastopniki(ce) in naročniki(ce) lahko storite po večjih naročnikih! Ta slučaj pokazuje, da polje za razširjenje Amer. Slovenca je ogromno.

Nas kandidati in starosta ameriških Slovencev, Mr. Kremesec, gl. porotnik KSKJ, sam agitira, in moč jih je pridobil že blizu 40 novih naročnikov.

Če vam je všeč, da tam se je zdaj šele pričela. Mr. Joseph Lekan je zavabil rojake in jih je nam pridobil v Newburgu-Cleveland že 12 novih. A kaj, kaj, kaj, bote videli, kaj bomo mi storili, bote že videli naš dražiti, naš spino.

Vse je bežalo nazaj v vas. Teddy se je spet pobral, dobil zvenčo zausnico od nevidne roke in odšel nazaj k "Poštnemu vozu" mimo Huxterja, ki je medtem prišel k zavesti in sedel.

DO DANES, 15. MARCA, SMO PREJELI SLEDEČE ODZIVE:

Mr. Martin Kremesec, gl. porotnik KSKJ, je šel v nedeljo v Porter, Ind., kjer je dobil 3 nove in 3 stare, za kar je dobil 8250 glasov.

Mr. Anton Štrukelj, La Salle, Ill., je nam poslal 2 nova in 5 starih naročnikov, za kar je dobil 9400 glasov.

Rev. Benignus Snoj, župnik, je dobil iz New Yorka 1500 glasov. Poprej 6000 glasov, jih ima skupaj 7500 glasov.

Rev. L. Bombach, župnik, Barborton, O., jih je dobil iz Barbortona 4500 glasov. Poprej 26,500 glasov, jih ima skupaj 31,000 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda, O., 3100 glasov, iz Ramah, Colo., 1500 glasov. Poprej 44,110 glasov, jih ima skupaj 48,710 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda 1500 gl. poprej 106,900 gl. jih ima skupaj 108,400 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda 1500 gl. poprej 106,900 gl. jih ima skupaj 108,400 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda 1500 gl. poprej 106,900 gl. jih ima skupaj 108,400 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda 1500 gl. poprej 106,900 gl. jih ima skupaj 108,400 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda 1500 gl. poprej 106,900 gl. jih ima skupaj 108,400 glasov.

Rev. J. M. Trunk, je dobil iz Clevelanda 1500 gl. poprej 106,900 gl. jih ima skupaj 108,400 glasov.

Mrs. Lucia Gregorčič, Milwaukee, Wis., 1,500 glasov. Very Rev. dekan M. Šavs, Shakopee, Minn., 1,500 glasov.

Kampanjski glasovi.

POSPEŠIMO JUBILEJNO KAMPANJO. Chicago, Ill.

Petintridesetletnica Amer. Slovenca je prinesla dokaj življenja med potene in dobre Slovence v Ameriki.

Letos je pa kampanja prinesla med nas življenje, izredno zanimanje. Druga leta so nam, ki smo delali za naš list, dali v priznanje le bolj male nagrade.

Le poglejte, dragi rojaki, v številko Amer. Slovenca od srede, tam najdete 53 gorčic in vnetih agitatorjev, ki hočejo na vsak način vse dobre Slovence spraviti pod vprajo Amer. Slovenca.

Kaj je dalo tak pogum, zakaj tako vneto delajo? Tisoč in tisoči glasov in priznanj. Kdor obliži od starega naročnika \$5.00 naročnino, se mu višje 1500 glasov, kdor pridobi deset novih naročnikov in mu dajo \$50.00, ima že s tem 15,000 glasov.

Zgori imenovanim vprašanjem hočem nanitret zvedeti, kako je s kampanjskimi glasovi za Amer. Slovenca. Večer za večerom pazno pregledujem vojaško mapo, to je listino debelo tiskanih kandidatur za Amer. Slovenca.

V številki 44. sem s posebnim zanimanjem čital izjavo našega zastopnika Mr. Kurnika, ki je Chicago zažugal, naj ne pijejo na medvedovo kožo.

Zelo pametno je od vsakega katoliškega Slovenca, da gre vsakemu zastopniku našega že visoko čislane lista Amer. Slovenec prijazno vespovedo na roko in prepričan sem, da bomo dosegli lep uspeh.

V Nikšiču v Črni gori je umrl dne 13. februarja Lazar Pavič, znan junak v bojih Črnogorcev proti Turkom v prošlem stoletju.

bijal šipe s kamenjem na "Poštnem vozu" in po drugih hišah in nazadnje vrgel cestno svetiljko skozi okno gospe Graham.

Mrak se je delal, ko je stopal po cesti proti Bramblehustu delublast človek kratkih nog, velikega, valjarju podobnega, rdečkastega nosu, z oguljenim mehkim klobukom iz zajčje dlake na glavi.

MALI OGLASI.

PRODA SE pekarija in poslopje, za na drobno ali na debelo, 3 peči v dveh poslopih, 1142 N. California Ave., Chicago, Ill. 121-p.s.t.

KUPITE od lastnika hišo s 4 stanovanji na 3708-10 N. Whipple St., Chicago, Ill. leta 50x125, se ne dve leti staro; 5 sob, parna toplota, sun parlor, stekleni poroh, kopalnica, buifet itd., blizu Irving Park, Kedzie & Elston Ave. Dohodki \$310 mesečno. Cena \$30,000, gotovine takoj \$8000. Vprašajte: Mr. Newman, Lake View 4727, ali Keystone 8738. 124-t.s.t.

PROČAM na 3117 N. Hoyne Ave., Chicago, Ill., 6 sob leseni cottage; cesta in alley tlakovana. Cena \$6500, takoj \$2000. 125-t.s.t.

KUPITE pri lastniku 6 & 7 sob zidani hungalov, hot water heat, 5013 N. Tripp Ave. in 5908 Waveland Ave., Chicago, Ill. Lastnik odpotuje; mora prodati. Phone: Palisade 2720 126-t do t

POTRBUJEMO MOŠKE za stalno zunanje delo, \$35.00 na teden, ki so stari nad 21 let, morajo govoriti in pisati angleško. "Free" school of driving and instructions and position" na severnem, zapadnem in južnem delu mesta. Vprašajte: 57 E. 21st St., Chicago, Ill., ali soba 1108 - 108 S. La Salle St. 122-p.s.t.s.t.

RENTI. V NAJEM.-Lepa prilika za zdravnika ali dentista; 5 sob; stanovanje na vogalu nad lekarno; najemina \$45. Vprašajte: Weiss, 1756 W. Division St. Phone: Armitage 3148, Chicago, Ill. 120-t.s.t.

OBRTNIKI. Material garantiran po nizkih cenah. PEOPLES PLUMBING & HEATING SUPPLY CO. 490 Milwaukee Ave., Haymarket 4221 461 N. Halsted St., Haymarket 1018

DR. N. SCHRAYER slovenski dentist 866 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. Vogal Racine Ave. Phone Haymarket 3304. Najbolje delo potom najnovjšega sistema po najnižji ceni. Delo garantirano 10 let. 127

OGLAS. Razpisana je služba dobro izvežbanega slov. kamosnega. Plača po dogovoru. Ako želi stopiti v družbo tudi dobro. Lepa prihodnost. s.t.s.t.

VALENTIN KALAN, 1222 Alabama Avenue, Sheboygan, Wis.

NAZNANILO. Vsem onim, ki so povpraševali po molitveniku "SLAVNA GOSPODU," z velikim tiskom, sporočamo, da ga je Mohorjeva družba zopet izdala in smo te dni sprejeli prvo zalogo. Molitvenik je vezan v platno, z zlato obrezo. Cena je \$1.50. Naroča se pri nas.

KNJIGARNA "AMERIK. SLOVENEK" 1849 W. 22d St., Chicago, Ill.

DR. H. ROSENBLITH SLOVENSKI SPECIALIST V BOLEZNIH SRCA IN PLUČ, kakor tudi drugih hlabih, je odprl svojo pisarno na: 8800 Commercial Ave., So. Chicago, Ill. Ordinira v torkih, četrkih in sobotah od 6. do 8. ure zvečer. Dr. H. Rosenblitha zdravniška veča glede srca in pljuč zasigara bolniku popolno ozdravljenje. Uradne ure: 9-10 dopoldne, 2-5 popoldne, 7-9 zvečer.

GOSPODI NJE V JULIJU MESO IN GROCERIJU V zalogi imam vedno vsake vrste sveže ali suho prekajeno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko obrt.

JOHN N. PASDERTZ COR. CENTER & HUTCHINS STS., JOLIET, ILL. Chicago Telefon 2917.

Harrisburg, Pa. - Gov. je republikanec in podpira zo Pinchot je izjavil, da bo kan-petno izvolitev Coolidgea didiral za senatorja. Guverner:

ZGODBA O NEVIDNEM ČLOVEKU. Angleški spisal H. G. Wells. Prevedel Paulus. Vse je bežalo nazaj v vas. Teddy se je spet pobral, dobil zvenčo zausnico od nevidne roke in odšel nazaj k "Poštnemu vozu" mimo Huxterja, ki je medtem prišel k zavesti in sedel.

"Kdo prihaja?" se je prestrašil in skoraj bi bil izpuštil svojo - edino - "obleko." "Neviden človek!" Cuss je skočil k oknu. "Najbolje, da izgineva odtod! Zblaznel je, zblaznel!" In v hupu je bil skozi okno na vrtu. "Dobri Bog!" je zastokal major in omahoval med vratni in oknom. In več se je začel krik in ropot - Majorjev sklep je bil storjen. Zlezal je na okno, se tesno ognil s preprogo, skočil na vrt in odhitel proti domu, kar so ga nesle njegove kratke in debele noge.

Marvel se pritožuje. Mrak se je delal, ko je stopal po cesti proti Bramblehustu delublast človek kratkih nog, velikega, valjarju podobnega, rdečkastega nosu, z oguljenim mehkim klobukom iz zajčje dlake na glavi. Tri knjige je nosil pod pazduho in zavoj, povit z modrim namiznim prtom. Njegov rdečkast obliki s kamenjem na "Poštnem vozu" in po drugih hišah in nazadnje vrgel cestno svetiljko skozi okno gospe Graham. On je tudi najbrž bil tisti, ki je prerezal brzovajne žice na cesti v Aberdean. In ko si je nasitil svojo masčevajno jezo, je izginil brez sledu, nihče ni vedel kam, in niso ga več videli in ne občutili v Ipingu. Pa tudi najpogumnejši so si šele dobri dve uri po polomu upali na razdžane veselne prostore - XIII. Marvel se pritožuje.

braz je kazal utrujenost in obup in s krčevito naglico je hitel naprej. Spremljal ga je glas, ki ni bil njegov, in zdaj pa zdaj se je stresel pod dotikom nevidne roke. "Ako mi še enkrat poskusite uiti," je grozil glas, "ako mi le še samo enkrat poskusite uiti -" "O Bog!" je stokal Marvel. "Moja rama - so že polna žuljev -" " - na mojo čast, da vas ubijem!" "Nisem vam hotel uiti" je ugovarjal Marvel z glasom, ki je bil zelo blizu joku. "Prisegam, da vam nisem hotel! Nisem vedel za tisti ovinek, to je bilo! Kako vraga naj vem za vsak čestni ovinek v tej blagoslovljeni deželji? In suvali ste me -!" "Se vse huje vas bom nasuval, ako ne ubogate!" je grozil glas in Marvel je naglo ma utihnil. Napihnil je lice in njegove oči so pripovedovale o obupu in njegovi duši.

Gospodarica sveta

AVANTURISTIČEN ROMAN.

Karl Figdor — prevel R. R.

"Nas mučijo kazni, ker kričimo: Zakaj se ne vrne k nam Astarta, k svojemu ljudstvu, zakaj se ne vrne boginja življenja, boginja ljubezni?"

Mrmranje narašča vedno boljbolj, prehaja v obupen krik iz stotine in stotine grl: "Astarta!" "Astarta!"

"Med nami je živela ona, kraljica življenja, kneginja ljubezni," kliče glas velikega duhovna, "kdaj je odšla od nas, ne vem več, čeprav živim že toliko let. Tudi moj oče ni tega vedel in tudi mojega očeta oče ne. Prazno je svetišče, odkar ni več med nami zlatega božanskega simbola, ki je ščitil naše pradede, odkar ne živi več med nami Astartina podoba, odkar je odšla v nebo, ne da bi se povrnila. Se je to zgodilo zato, ker je kraljica Bilkis izdala bogove in prevarila nebo, ko je vzplamtela v ljubezni tam daleč preko morja za kralja Judov? Zapuščeno in majhno je postalo naše ljudstvo, odkar je blisk maščujočih se bogov vpepelil svetišče in ubil veliko kraljico.

"Samo upanje nam je zapustila kraljica Bilkis, upanje, katero ji je udahnila na umirajoča ustna Astarta.

"Tako, kakor je izginila iz svetišča zlata boginja," je rekla kraljica ob svoji poslednji uri, "ko sem se vrnila s poti preko morja, tako se bo večna ljubezen zopet vrnila, ko bo dopolnjena pokora zame in za moj rod. Vrnila se bo zopet z znamenjem golobice, katero sem ji jaz vzela z vratu. To znamenje sem izročila kralju Salomonu kot znak ljubezni. Ko zagledate ženo s tem znamenjem, vedite, da se je zopet povrnila Ona!"

"Še vedno se ni pojavilo znamenje golobice med Astartinim ljudstvom. Še vedno se je ze na nas bogovi. Pustite svete plamene, da sežgo trupla mrtličev... prinesite semkaj žrtve živih, da potolažimo bogove..."

Veliki duhoven se umakne nazaj. Zvenč padejo služabnikom ognja iz rok železni drogi. Iz rok v roke potujejo trupla mrtvih, izginjajo eden za drugim v ognjenih zubljih. Oglase se žalne pesmi, tisoč rok se dvigne proti nebu proseč milosti, tisoč teles se sklone do zemlje, tisoč čel bije v kesanju ob mramornata tla.

Za velikim duhovnom se odpira velika dvorana. Četvero velikih kipov bogov nosi njeno streho. Sredi nje stoji čuden stvor, človeške velikosti, izdelan iz temnega železa: kip Astarte. Kip stoji na nizkem podstavku. Podstavek je votel. V njegovi vzdolžini leže dva in premore.

Zopet namigne veliki duhoven. Na njegov migljaj pristopi suženj ter vrže v podstavek gorečo bakljo.

Počasi se vnamejo naložena drža. Iz dvorane stopita svečanih korakov dva duhovna ter se približata železnemu kipu. Par sunkov levo in desno in železno telo se odpre.

Kip je votel. ... Globoko v notranjščini terasirane gore postaja živahnje. Zapahi odskakujejo, verige rožljajo, pojavijo se nage postave.

Stražniki ognja. Pridajajo po žrtve za bogove. V medli luči, ki sije od bogvedi kje v veliko prostornino,

stopajo od praga do praga.

Sedaj obstanejo, mrmrajo stiskajoč glave, nekaj nerazumljivega, potem odpo verige pred velikimi železnimi vrati ter jih odpro.

Za njimi leži na golih tleh Makombov sin. Obupno, kakor divja zver, se upira močnim rokam orjakov.

Sluti žalostno usodo, ki ga čaka? ...

Toda nič mu ne pomaga vse upiranje, ves boj. Preko njegove glave se zgrne kakor pred dnevi debelo platno ter se tesno ovije njegovega telesa. Le polzavestno čuti, kako ga neso preko dolgih hodnikov, preko neštetihih stopnic, po katerih šumi padajoča voda. Vedno strmeje gre pot, vedno višje proti vrhuncu Svete gore.

Makombov sin začuje nenadoma mrmranje, podobno šumenju valov, padajočih preko strmine. Vse njegovo telo spreleti drget. Dobro ve, kaj pomeni to mrmranje. Le premnogokrat je čul v Makombovem kraljestvu podobno mrmranje, poslednjo pesem na smrt obojenim vjetnikom.

V divji grozi hoče dvigniti roke, se hoče osvoboditi omota in zbežati, toda zaman, njegove roke so vklejnene. Brez moči je.

Na uho mu udari nenadoma močan glas. V istem trenutku pade na tla platno, ki mu je zastiralo oči. Hipoma mu je vse jasno, hipoma ve, kje je.

"Bogovi čakajo nate!" reče glas, "v Astartino telo pojdeš, da nam postane boginja zopet milostljiva."

Makombov sin ne razume besed, toda prav dobro ve, da pomenijo zanj smrtno obsodbo. Zopet spreleti njegovo telo trepet, mišice se mu napno.

"Ne, ne, samo umreti ne!" krične. In kakor da bi se dogodil čudež, se hipoma z naporom nadčloveške moči osvobodil vrvi, s katerimi je zvezan.

Z enim samim skokom je Makombov sin spodaj med množico, ki se s strahom umika na vse strani. Toda samo za trenutek, kajti že v naslednjem hipu je črnc zopet vjet. — Stražarji ognja ga drže s svojimi močnimi koščenimi rokami tako močno, da se jih vkljub vsemu obupnemu naporu ne more osvoboditi.

Znova namigne ukazujoče veliki duhoven. Orjaki vlečejo Makombovega sina k železnemu kipu. Dolgi, železni drogi preobračajo žerjavico v podstavku, da odskakujejo iskre kakor v kovačnici.

Stražarji primejo črnca, ga dvignejo, potisnejo v votel kip ter zapro za njim zopet čudna vrata.

Makombov sin je vjet. Tesno obkroža njegovo telo železen plašč. Pod njegovimi obupnimi udarci se kip stresa in maje, toda prevrne se ne.

Skozi votle očesne izdolbine kipa gledajo črneve oči podplute s krvjo in izbuljene od obupa in bolečine. Železni drogi obračajo žerjavico v podstavku vedno hitreje.

Počasi centimeter za centimetrom se razžarja kip nad strašnimi plameni.

Še trenutek in žrtev mora poginiti. Končano je. Iz kipa zadoni strašen, nepopisen krik nič več podoben glasu človeškega grla.

Kakor pod udarcem se sklonejo množice, padejo na zemljo.

N.Y. Dental Parlors

DENTISTS

1958 West 22nd St., Chicago, Ill.
Vogal Robey in 22. cesta.

DOBRO ZDRAVJE je odvisno od dobrih zob. Ne glede na to, koliko časa že niste imeli opravka pri dentistu, vedno je še čas, da pustite zobe pregledati in spraviti v red. Naše delo je garantirano in najboljše, bodisi plombranja, krone, plošče in sploh umetno čeljustje. Naše cene so najnižje — pridite in prepričajte se!

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA IMA

JOS. GORNIK

na

9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljšje grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutnino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

Telefon Canal 0537

MRS NICHOLAS GOETTERT

POGREBNI ZAVOD

Chapel 2046 W. 23rd Street

Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem v naklonjenost.

Slovenskemu občinstvu obentem naznanjam, da nisem več v zvezi v mojem poklicu z MR. AND. GLAVACHEM. Kadarkoli rabite pogrebniška pokličite direktno mojo telefonsko številko ki je označena v tem oglasu.

Naznanilo

Slovincem in Hrvatom naznanjam, da sem kupil mesnico in grocerijo od znanega rojaka Mr. Tičarja, katere trgovina je bila vedno na dobrem glasu. Tudi jaz se bom potrudil, da bom svojim odjemalcem postregel kar najboljše mogoče z vsakovrstnim okusnim blagom in vedno svežim mesom.

Rojaki prepričajte se — obiščite me.

Se topla priporoča

GEORGE LISJAK, lastnik

110 — 57th STREET,

PITTSBURGH, PA.

Vsi, ki boste za časa jubilejne kampanje "Amer. Slovence" pošljali naročnino na upravništvo, se poslužujte teh kuponov. Volite za one, ki delajo za skupni blagor našega naroda.

Volilni kupon za agitatorje

Upravništvu "Amer. Slovence"
Chicago, Ill.

Dne.....1926

Pridobil(a) sem Vam.....novih naročnikov in za njih naročnino pošiljam \$.....

Naročnino je obnovilo.....naročnikov, kar znaša \$.....

Skupno število volilnih glasov je .....nar.

Glasujejo za .....

(Naslov) ..... da dobi priznanje za zasluge in jubilejno nagrado.

Imena teh, ki so mi plačali naročnino, Vam pošiljam na priloženi listini. Pošljite vsem jubilejni spominek.

Jaz si izvolim nagrado.....

Podpis agitatorja .....

Naslov .....

VAŽNO:—Pazite, da bodo naslovi naročnikov, katere nam pošiljate, pravilno napisani. Označite natančno, koliko je kdo plačal naročnino.

Volilni kupon naročnikov.

Upravništvu Amer. Slovence,
Chicago, Ill.

Dne.....1926.

Priloženo Vam pošiljam \$..... za obnovev moje naročnine na list "Am. Sl." Mojih volilnih glasov je.....

Glasujem za .....

Naslov .....

da dobi priznanje za zasluge in jubilejno nagrado.

Pošljite mi jubilejni spominek.

Podpis pošiljatelja .....

Naslov .....

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Je, je, je. Ampak. Ni, ni, ni.

Je, je in verjamem in ni prav nič na tem, "da je krščanska cerkev pretvarila mnoge paganske praznike v svoje," kakor pravi g. Molek. Ampak, in tu je pes pokopan, iz tega še davno ne sledi, da bi ne bili krščanski prazniki nič več, oziroma prav isto, kar so bili paganski prazniki, n. pr. krščanski Božič samole praznik solnčnega obrata.

Neki Molek živi v Ameriki. V Ameriki so milijonarji, toraj je ta Molek milijonar. Kres je paganski praznik boginje Zive. Ob kresu je praznik sv. Janeza Krstnika. Praznik sv. Janeza Krs. je toraj praznik boginje Zive. Je, je, pa ni, ni.

Še logika, ne jezuitska, temveč pod p. . .

"Zgodovinstvo Kristove osebe je še tudi odprto vprašanje, pa če vam je prav ali ne," odloči avtoritativno g. Molek. Za mene nikakor, za njega pa me ne briga.

Kdor tako možato govori, in govori proti prepričanju milijonov, mora imeti tudi dokaze. Kakšne ima g. Molek za svojo trditev o odprtem vprašanju? "Krist ni zapustil nobene pisane besede," pravi. Bumf.

Mogoče, da Molekov ded ni znal pisati, ni toraj mogel zapustiti nobene zapise besede, je toraj najmanj odprto zgodovinsko vprašanje, če je njegov ded kdaj živel.

Ker g. Molek ni tako važna oseba, pač tudi ne more biti ravno važna, če je imel kakega dedja, ali ga ni imel.

Ali ni škoda papirja?

He, botra, ali ste že slišali?

Prosveta piše v št. 23. v vodnem članku: "Po nazorih klerikalcev (črnih namreč, ne rdečih), nima navaden faran najmanjše pravice kritizirati svojega kaplana ali fajmoštra, akoravno vrši ta dejanja, ki zaslužijo ostro kritiko in obsodbo.

Faran gre lahko vsak dan k maši, vsak teden k spovedi, lahko živi tako, da je vzor vsem ljudem v fari, če pa ta faran pove odprto svoje mnenje o svojem župniku, ker je na njem opazil napake, kakršnih bi po njegovem mnenju ne smel imeti, kot namestnikov (pač namestnik) Kristov, tedaj padejo klerikalci po njem in ga razglase za velikega krivoverca, odpadnika, ali pa kar na kratko za brezverca, dasiravno je vestno in točno vršil svoje verske dolžnosti. Verniki spolnujejo verske dolžnosti, klerikalci pa ogrizejo vsakega, ki ne prikriva človeških slabosti duhovščine. To je tista razlika, ki loči klerikalca od vernika."

Tu imamo toraj "črne" klerikalce, ki brzkone nimajo nobene vere, in ne raznašajo in obesašo na vsak plot, ako vidijo na kakem fajmoštru kaj človeškega ali napačnega, temveč skušajo to odeti s plajščem krščanskega prizanašanja, in na drugi strani imamo druge klerikalce, bodo do ušes "rdeči," ki so verni, hodijo vsak teden k spovedi, so vzor faranom, a če jo kak fajmošter ali kaplan "udene," če se prikaže na njem kaj človeškega, recimo kaj grešnega, potem obesijo to najhitreje ko mogoče na veliki

zvon, kritizirajo, da vse bli in farjev kar dežuje . . . tako zaslužno delo razobes farških slabosti pa te nebe in uzorne vernike, in "klerikalce hudobni "črni" rikalci in brezverni in zorni verniki, črni seve, rajejo za brezverce, jih ogri in bi jih še snedli, ko rdeča barva ne ščitila.

Šment, se svet čudno da že sam ne vem, ali sem ali pa rdeč klerikalce, in ri je več vreden.

Vsaj po teti Prosveti je du, če kdo obes rozenkrancu, stopi pred hišna ta, vzdihne proti nebu, oči, potrka na prsa, se polče ga ni sram, pomigne se in začne ogorčeno: "Oh, da, botra, ali ste že slišali našem fajmoštru? Še ničes Ves svet že ve, vse o tem ri. To imamo farja. Taki božji namestniki. Vera pešati. Ali res še niste sliši "Nisem, ljubi sosed, nisem, pa je? No povejte vendar, nekaj se mi je zazdelo, farjanem ne more biti v r. Kaj je?" "Bi ne pravil, a vest, krščanska vest me a ves svet izve, kakšni so ji." "Hitro, hitro, me rado nost lomi." "Moram najpre rozenkranc kušniti, da se pregrešim, ker človek me voriš rad o takih stvarih, ne moral in bi farji ne bili ki. No, veste, botra, ta far kuharica je farški malhi odrezala in zdaj gre vse karkoli mi revni farani dar mo, tako da je farška brez podna." "Jejžeš, ljubi sosed, to je grozno, prej far nikoli ni imel zdaj je pa brez podna . . . reš farška malha, far pa ni ga nikoli imel . . ."

In botra je tekla, da po škandal sosedu na one str in ni čuda, ako bo dne 6. čana 1926 konec sveta.

Naročniki in prijatelji lista skrbe, da pride "Amer. venec" v vsako slovensko hišo!

STOP!

Mr. J. Wahčić, 1436 E. 95th St., Cleveland, O. Niže podpisani Vam naznim, da sem prejel od Vas Alpen-Tinkturo, katero uporabil z jako dobrim uspehom, za kar se Vam lepo hvalim. Moj prijatelj me vprašal odkod tebi tako lasje? Povedal sem mu, sem od Vas dobil Alpen-Tinkturo, od katere so tako prenehali lasje izpadati in so mi lepo gosti zrasli. V pismu Vam pošiljam članek in mi takoj pošljite steklenico Tinkture za mojega prijatelja. — Vas pozdravlja Vam hvaležni Andrew Wahcich, 35 Edgar Ave., Buffalo, N. F.

CLEVELANDCANJE! kadar potrebujete posrebreni spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

GRDINA IN SINO 1053 — E. 62nd St. CLEVELAND, O. Primito za bližnji telefon kličite: Randolph 1881 ali 4358

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Katoliška

Tiskarna

SE PRIPOROČA V NAKLONJENOST

—vsem slovenskim društvom in organizacijam,
—vsem slovenskim trgovcem in obrtnikom,
—za vsakovrstna tiskarska naročila.

—Naročila izdelujemo lično, točno in hitro,
—naše cene se vedno med najnižjimi,
—poizkusite in prepričajte se.

—Naša ipECIALITETA so zlasti društvena dela,
—društvena pravila, in vse druge tiskovine,
—izvršujemo prestave na angleško in obratno.

KADAR RABITE KAKIH TISKOVIN, PIŠITE VEDNO NAJPRVO NA SVOJO KATOLIŠKO TISKARNO:

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.